

Τό υδραγωγεῖον διερχόμενον ἀνωθι τοῦ χωρίου Τοιφλικοῖ καὶ τοῦ Βελιγράδι προχωρεῖ πρὸς τὸ χωρίον Καραμανδερὲ ὅπου καὶ ἀρχίζει νὰ περισυλλέγη τὰ νερά ὅλων σχεδόν τῶν ἐντὸς τῶν δασῶν μεγάλων πηγῶν. Ἐκεῖθεν προχωρεῖ πρὸς τὴν Στραντζάν ἐνθα ἐπίσης περισυλλέγει τὰ νερατῶν μεγάλων πηγῶν. Κατοπιν κατὰ τὰς μαρτυρίας πολλῶν Στραντζαλιῶν προχωρεῖ εἰς τὴν περιφέρειαν τοῦ χωρίου Τσιγγενὲ Σαραΐγ, τὸ ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς κατοχῆς Ἀνακτόρον μετονομασθέν, ἐκεῖθεν προχωρεῖ εἰς τὴν περιφέρειαν Βυζίκης, διέρχεται πάλιν πρὸς τὸ χωρίον Τεχὲ καὶ φθάνει εἰς τὰς πηγὰς τῶν υδάτων τῆς Γέννας ταῖς ὁποῖα καὶ διοχετεύειν εἰς Κωνσταντινουπόλιν. Τὸ ἔργον τοῦτο κατὰ τὴν ταπεινὴν μου γνώμην εἶνε ἀνώτερον καὶ κατὰ πολὺ σπουδαιότερον ἀπὸ τὸ τεῖχος τοῦ Ἀναστασίου καὶ ἀπὸ ὅποιας τεχνικῆς θανάσιον.

Τό υδραγωγεῖον τοῦτο εἰς πολλὰ σημεῖα τῆς ὁροσειρᾶς Κούς Καγιά εὐρίσκεται ἀκέραιον καὶ ἀνέπαφον. Πολλὰς οἱ ἴδιοι ἔσχον τὴν ευκαιρίαν νὰ τὸ περιεργασθῶν, ἠδιὰ μέτρος του εἶνε 21/2 μέτρων περίπου καὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ υδραγωγείου διακρίνοντα, ἀκόμη τὰ ἴχνη τοῦ διοχετευθέντος νεροῦ, ὅθι φθανε τὸ ἡμισυ τῆς διαμέτρου ἢ καὶ κατὰ πλεον τοῦ ἡμισέως. Ἐντὸς αὐτοῦ διαγινώσκται ἡ ἑκατομύρια νυκτερίδων, ἐνθυμούμαι, δὲ ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάν Ἀλφάμπουλ χαμίτ εἶχε ζητηθῇ πρὸς αὐτοῦ κόπος νυκτερίδων διὰ τὰ ἀνοχρήπια τοῦ Γιλδίζ καὶ τῇ διαταγῇ τοῦ τότε μοντεγαρίφη Μετῶν Τζεβὰτ μπέη πρὸς τὸν μουχτάρην Μανωλάκην Γουρὴν, οἱ Στραντζαλιῶται συνέλεξαν ἐντὸς τοῦ υδραγωγείου περὶ τὰς 3-4 χιλιάδας ὁκάδας κόπων νυκτερίδων ἧτις καὶ ἀπεστάλη εἰς Γιλδίαν Κωνσταντινουπόλεως.

Ἰδιοὶς ὀφθαλμοῖς ἐξηκρίβωσα εἰς τὸν τόπον ἐπέρνοντο τὰ νερά τῆς πηγῆς τοῦ νῦν Τουρκικοῦ χωρίου Γκιουμουρ Ποννὰ, ὃν νερό τῆς πηγῆς ταύτης διὰ μικροῦ λιθίου υδραγωγείου διοχετεύεται εἰς τὸ κεντρικόν υδραγωγεῖον. Ἡ σπουδαιότερη ἀνατολὰ τῶν ἀνατολίων τοῦτον ἔχειται εἰς τὴν ἀπείρου καύσας, ἀφ' ἧς οἱ ποταμοὶ ἐκέρχονται τῶν ἀνωτῶν τῶν ὁρέων χαράσσας αὐτὴν καὶ ἀφ' ἧς ὄνται ἀκόμη. Εἰς τὰς περιφέρειας τῶν χωρίων Καλφάκοι, Τοιφλικοῖ, Βελιγράδι καὶ Καραμανδερὲ εὐρίσκονται πολλὰ ἀκέραια πλὴν τοῦ ἐκ αὐτῶν υδραγωγείου καταστραφέντος. Ἡ μεγαλειτέρα τοῦτον εὐρίσκεται εἰς τὰ κέριξ τοῦ χωρίου Καραμανδερὲ, Κουρσοῦν Γκέρμε τουρκιστὶ ἐπωγομαζόμενῃ.

Ἡ Γαλλικὴ εἰταιρεία ἡ ὁποία ἐν τῷ παρελθόντι εἶχεν ἀναλάβει τὴν ὑδρευσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἔκαμε μελέτας τοῦ ἀρχαιουτέρου υδραγωγείου καὶ ἐγκατέλειψε τῆς διὰ τοῦ υδραγωγείου τούτου ὑδρέσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὸ πολυδάπανον καὶ δυσχερές τοῦ ἔργου καὶ ἐπροτίμησε τὴν λίμνην Δέρκων ἐξ ἧς καὶ σήμερον ὑδρεύεται ἡ Κωνσταντινουπόλις.

Διαμαντῆς Θ. Κωνσταντινίδης. Ἀπὸ τὸ Καρὰχάκοι τῆς ὁράκης, τῶρα διαμένει εἰς τὰ Γιαντισά.

Ἐγράψα τὰ ἀνω εἰς τὸν Μιλτιάδη Σαραντῆν.

Εἰς τὰς 21 Μαρτίου 1928.

Πρώτα. ΤΟ ΥΔΡΑΓΩΓΕΙΟΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ.

Τό υδραγωγείον διερχόμενον ἀνωθι τοῦ χωρίου Τσιολίκοι καὶ τοῦ Βελιγρά-
δι προχωρεῖ πρὸς τὸ χωρίον Καραμανδερὲ σπου καὶ ἀρχίζει νὰ περισυλλέγη-
ται νερὸ ὁλῶν σχεδὸν τῶν ἐντὸς τῶν δασῶν μεγάλων πηγῶν. Ἐκείθεν προχωρεῖ
πρὸς τὴν Στραντζάν ἐνθα ἐπίσης περισυλλέγει τὰ νεράτων μεγάλων πηγῶν.
Κατόπιν κατὰ τὰς μαρτυρίας πολλῶν Στραντζαλιῶν προχωρεῖ εἰς τὴν περι-
φέρειαν τοῦ χωρίου Τσιγγενὲ Σαραί, τὸ ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς κατοχῆς ἀνακτόρ-
ον μετονομασθέν, ἐκείθεν προχωρεῖ εἰς τὴν περιφέρειαν Βυζίης, διέρχεται
πλησίον τοῦ χωρίου Τεχὲ καὶ φθάνει εἰς τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων τῆς Γέννας τὰ
ὁποῖα καὶ διοχετεύειν εἰς Κωνσταντινούπολιν. Τὸ ἔργον τοῦτο κατὰ τὴν ταπει-
νὴν μου γνώμην εἶνε ἀνώτερον καὶ κατὰ πολὺ σπουδαιότερον ἀπὸ τὸ τεῖχος.

Τὸ υδραγωγείον τοῦτο εἰς πολλὰ σημεῖα τῆς ὁδοσειρᾶς Κοῦς Καγιά εὐρίσκεται
ἀπείριον καὶ ἀνέπαφον. Πολλὰκις ὁ ἴδιος ἔχον τὴν ευκαιρίαν νὰ τὸ περιεργα-
σθῶ, ἡ διάμετρος του εἶνε 27 1/2 ζυμέτρων περίπου καὶ ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ υδραγω-
γείου διακρίνονται ἀκόμη τὰ ἴχνη τοῦ διοχετευθέντος νεροῦ, ὥσθ' ἔφανε τὸ ἡμι-
σὺ τῆς διαμέτρου ἢ καὶ κατὰ πλεον τοῦ ἡμίσους. Ἐντὸς αὐτοῦ διατῶνται ἡ ἡ-
ἐκατομῦρια νυκτερίδων, ἐνθυμούμαι, δὲ ὅτι ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ σουλτάν Ἀἰῶν
ἀμπατουλ χαμίτ εἶχε ζητηθῇ παρ' αὐτοῦ κόπος νυκτερίδων διὰ τὰ ἀνθοκῆρια τοῦ
Γιλοῦ καὶ τὴ διαταγὴ τοῦ τότε μουτεγαρίση Μετῶν Τζεράτ μπέη, πρὸς τὸν μου-
τάρην Μαυλάκη Γουρὴν, οἱ Στραντζαλιῶται συνέλεξαν ἐντὸς τοῦ υδραγωγείου
περὶ τὰς 3-4 χιλιάδας ὀκάδας κόπων νυκτερίδων ἥτις καὶ ἀπεστάλη εἰς Γιλοῦ
Κωνσταντινουπόλεως.

Ἰδιοῖς ὁφθαλμοῖς ἐξηκρίβωσα καὶ ἐπὶ τὰς πηγὰς ἐκέρνοντο τὰ νερά τῆς πηγῆς τοῦ
νιν Τουργικίου χωρίου Γκιουμαρ, ὁπνὸν τὸ νερὸ τῆς πηγῆς ταύτης διὰ μικροῦ
λιθίνου υδραγωγείου διοχετεύεται εἰς τὸ κεντρικὸν υδραγωγείον. Ἡ σπουδαίω-
τερά ἐκ τῶν πηγῶν τούτων ἐστὶν ἡ ἐπὶ τῶν ἀπαιρῶν καύρας, ἀ-
φ' ὧν τὰ ὁποῖα ἐκέρνουνται τὰ νερά τῶν ὁρῶν καὶ ὁρῶν αἰνιέται κατὰ τὰς
ζώνται ἀκόμη. Εἰς τὰς περιφέρειας τῶν χωρίων Καλεσκού, Τσιολίκοι, Βελιγράδι
καὶ Καραμανδερὲ εὐρίσκονται πολλὰ ἀπείρια πλην τοῦ ἐπ' αὐτῶν υδραγωγείου
καταστραφέντος. Ἡ μεγαλειτέρα τούτων εὐρίσκεται εἰς τὰ πέριξ τοῦ χωρίου Κα-
ραμανδερὲ, Κουρσοῦν Γέρμε, τουργικὸν ἐργονομαζόμενον.

Ἡ Γαλλικὴ ἐταιρεία ἡ ὁποία ἐν τῷ παρελθόντι εἶχεν ἀναλάβει τὴν ὑδρευσιν
τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἔκαμε μελέτας τοῦ ἀρχαίου τοῦτου υδραγωγείου καὶ ἐγ-
κατέλειψε τῆς διὰ τοῦ υδραγωγείου τοῦτου ὑδρέσεως τῆς Κωνσταντινουπόλεως
διὰ τὸ πολυδάπανον καὶ δυσχερὲς τοῦ ἔργου καὶ ἐπρωτίμῃς τὴν λίμνην Λέρκων
ἐξ ἧς καὶ σήμερον ὑδρεύεται ἡ Κωνσταντινούπολις.

Διαμαντὴς Θ. Κωνσταντινίδης. Ἀπὸ τὸ Καρτάχοι τῆς
Θράκης, τὴν διαμένει εἰς τὰ Γιαννίνα.

Ἐγραψε τὰ ἀνω εἰς τὸν Μιλτιάδην Σαραντὴν.

Εἰς τὰς 21 Μαρτίου 1928.